

יקרבו כולם, ויחשוב הכהן בשעת ההקרבה של כל קרבן: זה הקרבן יקרב לשם מי שהוא בעליו, וזה הקרבן יקרב לשם מי שהוא בעליו. על אף שאין ידוע איזה קרבן שייך לאיזה אדם.

ה. ואם נתערבו בהמות קדשים בבהמות קדשים⁽⁴⁾, מין בשאינו מינו, כגון שלמים בעולות, שאין מתן דמן והקטרת אימוריהן שוה, ואי אפשר להקריבן משום שאין אפשרות לעבוד שתי עבודות סותרות – ירעו כולן עד שיסתאבו. ומשיפול בהן מום, יטול בעליהן מעות ויחלל את קדושת הבהמות על אותן המעות, בצורה דלהלן:

ויביא הבעלים מעות בשיווי דמי היפה שבהן לצורך חילול הקדושה ממין זה, עבור אחד המינים שהתערבו. ושוב יביא מעות בשיווי דמי היפה שבהן לצורך חילול הקדושה ממין זה, דהיינו, עבור המין השני. כי היות ולא ידוע אם הקרבן היפה הוא עולה או שלמים, הרי הוא חייב לחלל כל אחד מהם על דמים בשיווי היפה שבין שניהם. ויפסיד המותר מביתו, שצריך להביא עתה שני קרבנות יפים, שיהיה כל אחד שווה כמו הקרבן היפה שביניהם.

ו. ואם נתערבו עולה או שלמים בכבוד

ובקרבן מעשר, שלא נאמר בהם גאולה ופדיון, אלא היות ונופל בהם מום הם נאכלים במוםם ללא פדיון, הרי כל זמן שהם תמימים אי אפשר להקריבם [אם נתערבו בשלמים – משום שהבכור והמעשר טעונים מתנת דם אחת ואינם טעונים סמיכה, ולא נסכים. ואילו שלמים טעונים שתי מתנות דם שהן ארבע, וטעונים סמיכה ונסכים. ואם נתערבו בעולה – נתווסף חילוק נוסף, שעולה מוקטרת כליל, ואילו בכור ומעשר רק אימוריהן מוקטרים], ולפיכך ירעו כולן עד שיסתאבו, ואז לא ייפדו כולן, כי בכור ומעשר אינן נפדין. אלא, יביא מעות בדמי אותו הזבח שאינו בכור ומעשר, ויחלל את קדושת הזבח על דמים אלו [ואותן הדמים יהיו בשיווי היפה שבהן], ויאכלו כולן בכבוד וכמעשר שנפל בהן מום, שנוהגים בהם כבוד בכך שאינן נשחטין ואינן נמכרים באיטליו, ואינם נשקלין בליטרא, משום שנאמר בהן "לא ימכרו". [ואילו בשאר הקרבנות, שלא נאמר בהם "לא ימכרו", אין מקפידים כל כך בכבודם, כדי שיהיה רווח להקדש במכירתם].

ז. הכל יכולין להתערב, כל שני מיני זבחים יכולים להתערב מבלי שנוכל להבחין בכל אחד מהן איזה קדושה יש בו, חוץ מן

רק בתערובת של דבר לח בלח ולא בתערובת של יבש ביבש, ואם כן כן מתבטל הקודש האחד בשני קדשים אחרים, ודינו כמותם, יש לומר, שאפשרות הפדיון של שלשתם נחשב כ"הוכר האיסור", שאחד בא עבור הקודש האחד, והשנים עבור הקודש השני.

אם ההקצאה צריכה להיות במעשה או די בדיבור.

4. המקדש דוד [יח ה] דן האם מדובר בתערובת של אחד באחד, או אפילו בתערובת של אחד בשניים, ואף על פי שאמרו התוס' [עז ב] שהדין שאין עולים מבטלים זה את זה נאמר

אמר רב אשי: אמריתח להא שמעתיה, לסוגיה זו, שיש לתמוה מדוע הוצרכה המשנה לומר פעמיים דין זה, קמיה דרב שימי. ואמר לי: צריכך, יש צורך לתנא להשמיענו את שתי המשניות.

דאי מזהתב, אם היינו שונים רק את המשנה במסכת תמורה, הוה אמינא, זה שנאסרות כולן, הני מילי להקרבה לגבוה. אבל להדיוט, אימא לא ייאסרו, ויהיו מותרים באכילה לאחר שיפול בהן מום, וייפדו, שהרי רובע ונרבע אינם אסורים בהנאה, וכל פסולם הוא רק לגבי הקרבה לגבוה, הילכך הוה אמינא שרק ביחס להקרבה מחמירים בהן כל כך שאפילו תערובת של ריבוא זבחים כשרים ברובע אחד או בנרבע אחד נפסלת כולה להקרבה. אבל ביחס לאכילת הדיוט, אימא לא מחמירים כל כך לאסור תערובת של אחד בריבוא באכילה, והוה אמינא שהפסולין השנויים במשנתנו, שהם איסורי הנאה להדיוט, אינם אוסרים את כל התערובת, ולכן, לאחר שיסתאבו וייפדו מהקדש, הם יהיו מותרים להדיוט באכילה, לכן קא משמע לן התנא במשנתנו שאפילו לאכילת הדיוט נאסרה כל התערובת.

ואי מהבא, אם היינו שונים את דין התערובת רק במשנתנו, הוה אמינא, הני הוא, בהם דוקא יש להחמיר לאסור אפילו תערובת של אחד בריבוא, משום חומרתן, דאיסורי הנאה נינהו. אבל הני, האמורים במסכת תמורה, כגון רובע ונרבע, דלאו איסורי הנאה נינהו, אימא לא נאסרו, כי הייתי אומר, היות ואיסורם הוא קל, שהוא רק לגבוה ולא להדיוט, לכן יתבטלו ברוב ויהיו ראויים אפילו לגבוה, קא משמע לן שהם אסורים.

החטאת והאשם. לפי שהם, גם כשנתערבו ניכר בהן מיהו קרבן החטאת ומיהו קרבן האשם, כי האשם בא רק מן הזכרים, והחטאת באה רק מן הנקיבות [חוץ משעיר נשיא, וכפי שיבואר בגמרא].

גמרא

שנינו במשנה: כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות, ואפילו נתערב אחד בריבוא ימותו כולן.

והניחה הגמרא שמשון זה משמע, לכאורה, שזבח אחד כשר התערב בריבוא חטאות מתות.

ולכן דנה הגמרא: מאי "אפילו" נתערב זבח אחד בריבוא חטאות מתות? והרי כל שכן הוא, כיון שהתערב זבח אחד כשר בריבוא חטאות מתות, דינו כמותן?

ומבאר הגמרא שכונת המשנה לומר ההיפך:

הכי קאמר תנא דמתניתין: כל הזבחים שנתערבו בהן מחטאות המתות, או התערב בהן שור הנסקל, אפילו התערב קרבן פסול אחד בריבוא זבחים כשרים — ימותו כולן.

אך תמהה הגמרא: הרי כבר תנינא, שנינו דין זה חדא זמנא, פעם אחרת. דתנן במסכת תמורה [כח א]: כל האסורין לגבי מזבת, אסורין את התערובת שהתערבו בה בכל שהן, כגון, הרובע והנרבע שהתערבו בהרבה זבחים כשרים, נאסרו כולן!?

הילכך, **צריכי**, הוצרך התנא לשנות את שתי המשניות.

אך תמהה הגמרא על התירוץ של רב שימי: איך יתכן לומר שאילולי שנה התנא את המשנה במסכת תמורה, והיה שונה רק את המשנה כאן, הוה אמינא שרובע ונרבע כיון ד"לאו איסורי הנאה נינהו", לא ייאסרו את תערובתן בריבוא, ולכן שנה התנא את המשנה במסכת תמורה?!

והרי **הא תנא ליה**, שנה התנא של משנתנו במפורש שהרובע והנרבע אוסרין תערובתן?!

ומתרצת הגמרא: **מי קתני** במשנתנו כאן, גבי רובע ונרבע, באיזה יחס של תערובת הם אוסרים את כל התערובות? [הרי רק ברישא דמתניתין, לגבי דין חטאות המתות שהתערבו, נאמר שאוסרין אפילו ביחס של אחד לריבוא את כל התערובות, אך לא אמר כך התנא לגבי רובע ונרבע?]

ולכן, זה שאוסרין הרובע והנרבע את התערובות אפילו **כל שהן** — **התם**, במסכת תמורה, **קתני** לה, וכדי להשמיענו זאת, שנה התנא את המשנה שם.

אך עדיין תמהה הגמרא: **וניתני הא דתמורה**, מדוע לא שונה התנא רק את המשנה במסכת תמורה, האומרת שרובע ונרבע אוסרין בכל שהן, **ולא בעי הא**, ושוב אין צורך לשנות את המשנה כאן?!

ומבארת הגמרא: המשנה במסכת תמורה מבארת רק את האיסור שבכל התערובות, ואילו משנתנו, **תקנתא איצטריכא ליה**. היא באה להשמיע לנו את האפשרות של תקנה

לכל התערובות, שירעו כולם עד שיסתאבו, וייפדו, כי את זה לא השמיעה המשנה בתמורה.

אך עדיין תמהה הגמרא: מדוע הוצרך התנא במשנתנו לשנות את דין הזכחים הכשרים שהתערבו בחטאות המתות, שאסורה כל התערובת אפילו להדיוט כי אין להם תקנה בפדיון? והרי דינא **דהדיוט**, שאיסורי הנאה אינם בטלים ברוב אלא אוסרין את כל התערובות, **נמי תנא ליה**, שנה אותם התנא במסכת עבודה זרה [עד א].

דתנן במשנה שם: **ואלו אוסרין, ואוסרין** תערובתן **בכל שהן** — **יין נסך, ועבודת כוכבים**?!

ומשנינן: **צריכי**. יש צורך לשנות את שתי עב-א המשניות:

דאי מהתם, הוה **אמינא**, **הני מילי** שגזרו חכמים לאסור תערובת איסורי הנאה אפילו בכל שהוא, **לחולין** בלבד הוא שגזרו. **אבל** כשהתערבו איסורי הנאה בבהמות קדשים, שאם נאסור יהיה פסידא **לגבוה**, **אימא לא נפסדינהו** **לכולהו** קדשים, אלא נתקן שבקדשים כן יתבטלו איסורי הנאה ברוב, כעיקר דינם מהתורה, ויהיה מותר להקריבם היות והתבטל האיסור ברוב, קא משמע לן התנא כאן שלא הקילו בקדשים.

ואי מהכא, הוה **אמינא**, **הני מילי** שנאסרת כל התערובות, ואפילו כשנתערבו איסורי הנאה כל שהם, כי מדובר בקדשים, **דמאים** להביא קרבן מבהמה שהיתה איסור על אף שהתבטלה ברוב. **אבל חולין**, **דלא מאים** לההנות מדבר שהיה איסור הנאה והתבטל ברוב, **אימא איסורי הנאה ליבטלי ברובא**.